

יוסף ורחל

נערך ויוצא לאור ע"י "החסד יוסף ורחל" [בהשתתפות כולל "חוני המעל"י]
 העלון לע"ג אבי מורי ר' יוסף בר אסתר סויסה ז"ל שנלב"ע ביום י' סיון התשנ"ב
 ואימי מורתי רחל בת איזיה סויסה ע"ה שנלב"ע ביום כ"ז מרחשון התשע"ז

1972

מתפלל

שבת כדי חשון ה-תשפ"ב
 פרשה: **חיי שרה**
 הפטרה: **והמלך דוד**
שבת מברכין
 ראש חודש כסלו ביום ששי
 המולד ליל ששי
 בשעה 00:55
 13 חלקים

הדלקת נרות - 17:31
צאת השבת - 18:23
ר"ת - 18:59

הדלקת נרות בשבת הבאה **16:25**

תולדות	חיי שרה	עמוד השחר
4:56	5:49	זמן טלית
5:03	5:56	זמן טלית
6:00	6:55	זריחה
11:23	12:24	צאת
11:50	12:51	מנחה גדולה
16:46	17:52	שקיעה

"התנחל שב בלילות תורה, ושגשג מספר 'אורות מרני'"

הליכות יוסף ורחל
 * אולם לענין מוצאי שבת, אף על פי שאף בזה מנהג ישראל כשיטת הגאונים, ומי שאינו חושש לשיטת רבינו תם אין למחות בידו, מכל מקום מכיון שדעת רוב רבותינו הראשונים ומרב השלחן ערוך ורבים מהאחרונים כדעת רבינו תם, ויש מהאחרונים שהעידו שנהגו במקומם כשיטת רבינו תם, לכן ראוי ונכון מאד לכל ירא שמים להחמיר במוצאי שבת ויום הכפורים וימנע טובים כשיטת רבינו תם, ולא לעשות מלאכה עד כעבור שבועים ושתים דקות משקיעת החמה, ועל כל פנים ראוי להחמיר בזה במלאכות האסורות מן התורה.

העלון לרפואת חמי וחמתי שלום בר שמחה ומרים בת רחל מנשה בר דוד וברוריה הרוצה להקדיש את העלון או חלקו בטל... 052-5079555

"אהבת חסד"

קוראים אנו בפרשת השבוע אודות ציוויו של אברהם לעבדו הנאמן אליעזר, שילך לחפש אשה לבנו יחידו אשר הוא אוהב וינחם, בתנאי אחד שלא תהא אשה מכוננת הכנעני. הולך אליעזר ונושא תפילה לבורא עולם שיצליח דרכו, נעצר ליד באר המים הוא וחבורת אנשיו שיצאו עמו לדרך, ועושה סימן לעצמו בזה הלשון: "האשה אשר אומר אליה המי נא כדרך ואשתה, ותאמר שתה וגם גמליך אשקה, אותה הוכחת אשה לבן אדוני". והדבר תמוה, האם אפשר לבחור אשה בדרך זו? האם אפשר כך לבחור נערה שתהא כלתו של אברהם אבינו, ואשת יצחק שנאמר בו "כי יצחק יקרא לך זרע"? האם יודע אליעזר מי הוריה ומשפחתה של הנערה? מה מעשיה ואיך מידותיה? הרי נאמר במדרש שבנות כנען היו מפקירות את עצמן לזנות, ומניין לאליעזר שרבקה לא למדה ממעשיהם? אמנם מעידה התורה "בתולה" - ששמרה את עצמה, אך אליעזר לא ידע זאת, איך וכיצד לוקח הוא "ריזיקה" כזו?

אולם אם מתבוננים אנו בהתנהגותו של אליעזר, נראה שהסימנים אותם הציב לעצמו, יש בהם ולו מעט הכמת היים שספג מאת אדונו אברהם. נתאר לעצמנו את המצב שהיה נראה בשטח: אליעזר מחכה ליד הבאר והנה רבקה מגיעה. כתוב במדרש שהמים עולים לקראתה, לכאורה זה לבד מספיק כדי לומר בוודאות "זאת האשה", אולם אליעזר אינו מתלהב מזה. אליעזר מבקש ממנה שתשאב לו מים מן הבאר לשתות, ורק שנכין אליעזר היה אדם נברתן חסון, אשר בכוחו להרים ביד אחת כמה שוורים ולהעבירן את הנהר, והנה הוא מבקש מילדה קטנה לשתות, כיצד אנו היינו מגיבים על בקשה זו? סליחה, איך נראה אדם מוגבל. או בלשון עדינה יותר, מדוע לבקש זאת ממני ולא מנערות אחרות, או מאותם אנשים הסובבים אותך? אולם רבקה עונה בלשון עדינה ורכה, "שתה אדוני", בכבוד ראוי. ולא די שהיא אליעזר איזה הכבד המלא לפניו והולכת, אלא "ותשיקהו". ולא די, שהיא מסיימת את בקשתו בצורה נהדרת, אף מרחמת על הגמלים ואומרת לו "גם גמליך אשקה" אני בכבודי ובעצמי, ללא עזרה שלך או של אחד מאנשיך. ורבקה משקה לא גמל אחד, - אלא כמה גמלים יחד ששותים כמות גדולה של מים. רואה אליעזר איזה גמילות חסד נמועה ברבקה, ובאיזה שמחה וטוב לבב היא עושה זאת, והוא אומר: ודאי היא ראויה להיות כלתו של אברהם "עמוד החסד" שביום ג' למילתו ולא חש בטוב, רואה אורחים ורץ לשהות להם לא פר אחד אלא שלשה, כדי שכל אחד מהם יקבל לשון בפני עצמו. גמילות חסד ברמ"ח אבריו ושם"ה גידיו. ורבקה הולכת ממש בדרך זו, אומר אליעזר: "אותה הוכחת לבן אדוני".

העלון לע"ג
 סבתא רבה סעדה פרץ בת רחל ע"ה שנלב"ע כה' חשון
 מרת ציפי רחל סויסה בת איזיה ע"ה שנלב"ע כז' חשון
 ת.ש.נ.ב.

"שבועת השקד ועונשה"

הדלת נפתחה ובפתח עמד מסעוד. ניצוץ של ניכור מרצד בעיניו. "מה לך. ידידי?" שאל בעל הבית. "במה זכיתי לביקורך?"
 "הסחורות", השיב אחמד ישירות לגופו של עניין, "קנית ומכרת, הלא כן? כמה הצלחת להרוויח?"
 "להרוויח במה?" נוקפו גבותיו של מסעוד בתמיהה, הוא החליט לעשות הכל בכדי לערער את שיווי משקלו של העומד לפניו.
 "להרוויח בכסף, הכסף שנתתי לך" הרים קולו של אחמד. הרי זה לא יכול להיות. שמסעוד ישכח לחלוטין את הסכום האדיר ששלשל לידיו אך לפני שבועות ספורים.
 "אתה רוצה לשתות משהו?" שאל מסעוד במתק שפתיים, מנסה להסיט את השיחה לכיוון אחר.
 "מסעוד. אתה לא תרמניו" נשבר קולו של אחמד. "צרוך מלא מטבעות נתתי לך, כחמש מאות דינרים היו שם לפני שלושה שבועות בדיוק! איך תשכח זאת? לא, זה לא ייתכן!"
 "אתה מעליל עלי עלילות ברשעו" העלה מסעוד קצף מעושה על שפתיו, "איני מוכן לדבר איתך יותר!"
 והוא נכנס אל ביתו וטרק את הדלת בפניו של הסוחר האומלל.
 אחמד ניסה בשנית, הוא נקש על הדלת בעוז עד שזו נפתחה במקצת, וחנין את קולו: "מסעוד ידידי, מבין אני כי אתה סבור, אולי, שמגיע לך נתח נכבד יותר מן הרווחים. אסתפק אפוא בשלושים אחוזים ואתן לך שבעים אחוזי רווח במקום חמישים, אבל השב לי את כספיו!"
 "הבלים תדברו" גער בו מסעוד מבעד לדלת הסגורה למחצה, "אילו היית נותן לי סכום כלשהו, הייתי משיב לך אותו בשלמותו. אלא מאי? לא נתת לי מאומה! אינני מבין מה אתה רוצה ממני. ככל הנראה נתבלעה עליך דעתך!"
 אט אט הבין אחמד, כי אכן, ככל הנראה חמד שותפו את ממונו, כי על כן נשכח ממנו מעמד מסירת הכסף מיד ליד.
 עדים לא היו לו, וגם לא שטר, אולם הוא לא היה מוכן לעבור על העושה לסדר היום. וביודעו כי אימת הדיינים מוטלת על ישראל, קם ועלה לבית הדין של תוניס ותבע שם את היהודי לדין על שעשק ממנו את כספו.
 שמש בית הדין זימן את מסעוד. וכך מצאו עצמם השניים לפני הדיינים, מלינים איש על רעהו ומתווכחים זה עם זה.
 הדיינים הקשיבו ברוב קשב, לטענותיו של אחמד, כמו גם להכחשתו של מסעוד. ואחר פנו אל התובע ושאלו: "האם יש לך הוכחה בכתב, או האם יש לך עדים שראו כי מסרת לו את הכסף?"
 "לא", השיב אחמד בעגמומיות, "תמיד שרר בינינו אמון מלא, מעולם לא העליתי בדעתי כי שותפי ירמה אותי, כי על כן לא דרשתי ממנו הוכחה כל שהיא לכסף שנתקבל על ידו!"
 "אם כן", פסקו דייני בית הדין, "על היהודי להישבע שהוא אינו חייב כסף למוסלמי".
 אחמד הנהן בראשו בהסכמה. "פסק הדין מקובל עליי", אמר. "אבל דורש אני שמסעוד יישבע בשמו של רבי יהודה בן עטר!"
 לרגע נשתררה שתיקה, ולאחר מכן נשמע קולו של היהודי, מסרב לבקשה. "מדוע עלי להישבע בשמו של רבי יהודה בן עטר דווקא?" התרעם.
 אלא שהדיין קיבל את בקשתו של אחמד. "אם לא תישבע בשמו של הרב הקדוש", אמר, "תצטרך לשלם לו את מלוא הסכום אותו הוא דורש!" אמר בתקיפות.

הודעות מרכז "Shai for Zion" פתוח בימים: א - ה פלא... 052-5079555

שיעורי לווין

לע"ג מרן הרב עובדיה יוסף זצוק"ל
 כל מוצאי שבת אפשר לצפות בשיעורי הרשב"ע ר' יצחק יוסף שליט"א בלוויין על מסך גדול
 בבית הכנסת אשר ב"שבט סופר"

העלון לרפואת והצלחת יוסי ביטון הבעלים של "אביזרי הגולן" וכל משפחתו ישלם ה' פעולו אמן

ויהיו זיוי שרה

לכאורה פרשה זו היתה צריכה להקרא פרשת "מיתת שרה" ולא פרשת "חיי שרה", שהרי מיד בתחילת הפרשה הפסוק הראשון מסכם את מנין שנותיה של שרה אשר חיה, ובפסוק שלאחר מכן מציינן את מיתתה, ואם כן מדוע נקראת הפרשה "חיי שרה"?

אלא בא הכתוב ללמדנו שהחיים האמיתיים הם לא בעולם הזה החולף ועובר כחלום, אלא דוקא לאחר פטירת האדם מהעולם הזה, ראוי הוא להקרא "חיי". כיון שהולך לחיי נצח, אם אמנם סיגל לעצמו כאן בעולם הזה תורה ומצוות, ועל כן פרשה זו נקראת פרשת "חיי שרה", כי למעשה שרה התחילה לחיות חיים אמיתיים ומאשרים לאחר מיתתה...

ויהיו זיוי שרה מאה שנה ועשרים שנה ושבע שנים

"ויהיו" - אומר בעל "מנחה בלולה" - בגימטריה שלשים ושבע. ללמדנו שרק במספר שנים הללו היו שני חיי שרה שנים של חיים, שהרי בת הששים שנה היתה בלידת יצחק, ועד אז לא היו שנות חייה שנות חיים, כי מי שאין לו בנים חשוב כמת. טול תשעים ממאה עשרים ושבע, והרי לך שלשים ושבע - כמנין "ויהיו".

מאה שנה ועשרים שנה ושבע שנים

בת מאה כבת עשרים (רש"י).

לויקנה ישנן מעלות ויתרונות משלה, כגון: ישוב הדעת, קרירות לגבי תאוות וכיוצא בזה. מאידך ישנן מעלות ויתרונות גם לנעורים, כגון: התלהבות, מרץ, זריזות וכיוצא בזה.

כאן באה התורה לספר לנו, כי בשרה היו תמיד שני סוגי המעלות יחד, גם משל הזקנה וגם משל הנעורים. בהיותה בת עשרים, כבר היתה מחוננת במעלותיה של בת מאה, ובהיותה בת מאה, עדיין היו בה מעלותיה של בת עשרים...

מאה שנה ועשרים שנה ושבע שנים

בת עשרים כבת שבע ליומי (רש"י).

לכאורה יש לשאול, והרי יתכן שבחורה בת עשרים תהיה יותר יפה מילדה בגיל שבע? לכך נראה שהכוונה היא כך, שילדה בגיל שבע כל מה שהיא עושה, רואים רק את הדברים היפים ממנה, כיון שעל הדברים שאינם טובים שעושה, אומרים כולם שהוא מצד מעשה קטנות ודנים אותה לכף זכות, אבל כשהיא בת עשרים, מן הנמנע הוא שיאמרו שכל מעשיה יפים. אבל שרה אמנו, אף כשהיתה בגיל עשרים אמרו עליה שהיתה יפה בכל מעשיה, וזה באמת שבח גדול ביותר.

"הזמנה מרשיעה"

בימיו של רבי מאיר שפירא מלובליץ היה שם רב אחד מהמתקדמים, שנהג להשתתף בכינוסים של ה'משבילים' ובכך להעניק להם עידוד. פעם אחת נהג בו רבי מאיר על מעשיו, שמסייעים בידו ה'משבילים' בפעילותם להרס הרב.

הרב התנצל, שהוא מניע לכינוסים הללו בעל בורהו, שבן ה'משבילים' מזמינים אותו וקשה לו לסרב. נענה הרב שפירא: "התורה משבחת את רבקה שאיש לא ידעה, ומפרש המדרש: אפילו אדם לא תבץ בה". והרי לכאורה איך זה שבחה של רבקה, אלא של בני העיר. מבאז למדנו, שבאשר אדם דחוק באמת מעבירה, איך מצייעים לו לעשותה!...

"ויבוא אברהם לספר לשרה ולבכתה" לכאורה יש לשאול, מדוע אברהם הקדים מספר לבני, והרי בנוהג שבעולם תחילה אדם בוכה על מתו, ואחר כך מתעורר להספידו, וכך מצינו בתלמוד שאמרו "שלשה ימים לבני ושבעה להספד", הרי שהקדימו בני להספד?

ונראה לומר, שהנה שרה אמנו השלימה את חיקונה בעולם הזה וסיגלה לעצמה תורה ומצוות ומעשים טובים במידה המרובה ביותר, ועל כן לא היה מקום לכאורה לבכות עליה, כיון שסוף סוף זכתה לעשות את המוטל עליה, ועל כן היה צריך אברהם לעשות פעולות שונות שיתעורר אצלו הבכי, ולכן הקדים להספיד אותה ולספר את מעלותיה, וממילא בא לידי התרגשות ובכי, כיון שהעולם הפסיד אשה גדולה וחשובה שהפיצה את אור האמונה בלב הבריות.

ויבוא אברהם לספר לשרה ולבכתה

מהיכן בא? - מהר המוריה (בראשית רבה נח, ה). מעיר כאן בעל "הדרש והעיון": כאשר הספיד אברהם את שרה וביקש לספר את מעלותיה, ציין את מעשה העקידה שהיה על הר המוריה, אם היא הינכה בן כזה, המוכן למסור נפשו מתוך שמחה, אפשר להבין מזה עד היכן הגיעה מעלתה.

וזהו שאומר המדרש: "מהיכן בא" - מאיזו נקודה בפרשת חיייה ניגש אברהם להספידה? על איזו פעולה התעכב במיוחד? והתשובה היא: "מהר המוריה" - מהמאורע שנתרחש על הר המוריה, זה שימש לו חנומל להספדו...

ויקם אברהם מעל פני מתו

יש לפרש את הפסוק בדרך רמו, על פי דברי שלמה המלך בקהלת: "טוב ללכת אל בית אבל מלכת אל בית מיתה באשר הוא סוף כל האדם והחיי יתן אל לבו" (ו, ב). דהיינו שהחיי צריך לתת אל לבו ולהתעורר בתשובה.

וזהו שאמר הכתוב: "ויקם אברהם" - אברהם אבינו קם והתעלה במעלות גדולות "מעל פני מתו" - כתוצאה מהספדו על שרה אמנו, והוסיף מעלות על מעלותיו שהיו לו לפניכן.

אריץ ארבע מאות שקל כסף בניו ובינן מה היא

כין שני אוהבים כמונו מה היא חשובה לכלום (רש"י).

מאימתי נחשבו אברהם ועפרון אוהבים זה לזה? אלא הכוונה - פירש הרבי ר' חיים מאיר מויוניץ - שכל אחד משנינו אוהב משהו. וכך אמר עפרון לאברהם: אני חומד מסוף ולא מסתפק בארבע מאות שקל, אוהב מסוף לא ישבע כסף. ואתה אוהב מצוות, הנך מוכן לפזר כל הון שבעולם בכדי לקיים מצוה, נמצא שגם אני וגם אתה איננו מייחסים ערך רב לארבע מאות השקלים שאני דורש...

הלכות יוסף ורחל

זמן תפלת מנחה וערבית, ונטילת ידיים קודם התפלה
ההלכות מספר "הלכה ברורה" להרה"ג דוד יוסף שליט"א

מנחה גדולה ומנחה קטנה

וכן אם רוצה לצאת לדרך ויודע שלא יספיק להגיע למחוז חפצו עד זמן מנחה קטנה, וחושש שמא לא יוכל להתפלל ביישוב הדעת כראוי, עדיף יותר שיתפלל מנחה גדולה קודם צאתו לדרך.

וכן אם יש לו מנין להתפלל מנחה גדולה בציבור, ויודע שלא ימצא מנין להתפלל מנחה קטנה בציבור, עדיף יותר שיתפלל מנחה גדולה בציבור.

וכן במקום שיש חשש שיבוא לידי ביטול תורה מחמת שמקפיד להתפלל מנחה קטנה דוקא, עדיף יותר שיתפלל מנחה גדולה.

והמתפלל מנחה קטנה עדיף יותר להתפלל מנחה בסוף זמנה, דהיינו מעט קודם שקיעת החמה, ממה שיקדים להתפלל בתחלת זמן מנחה קטנה.

מנחה קודם חצי שעה אחר הצות היום

אסור להתפלל מנחה קודם חצי שעה אחר הצות היום. ובדיעבד אם התפלל מיד אחר הצות קודם חצי שעה, יחזור ויתפלל לאחר מכן, וקודם שיתפלל יעשה תנאי של נדבה, ויאמר: אם אני חייב להתפלל תהיה תפלה זו לחובת תפלה, ואם איני חייב להתפלל תהיה תפלה זו תפלת נדבה.

ואם התפלל מנחה מיד אחר הצות, ונודע לו שמעיה אחר שעבר זמן תפלת מנחה, יתפלל תפלת תשלומין למנחה בתנאי של נדבה אחר תפלת ערבית.

ויש אומרים שבימות הקיץ הארוכים יש להחמיר שלא להתחיל להתפלל מנחה עד אחר חצי שעה מחצות היום בשעות זמניות. ובימות החורף הקצרים יש להחמיר שלא להתחיל להתפלל מנחה עד אחר חצי שעה מחצות היום בשעות שוות.

ונכון להחמיר שלא להתחיל אפילו באמירת "אשרי" שקודם תפלת המנחה עד אחר חצי שעה מחצות היום. וכל שכן שנכון להחמיר בשבת במנחה שלא להתחיל לקרוא בתורה עד אחר חצי שעה מחצות היום.

ואף "פרשת התמיד" ו"פטום הקטורת" טוב שיאמר רק אחר חצי שעה מחצות היום. ואם מתפלל עם ציבור שאינם נוהגים לומר קרבנות קודם מנחה, ומתפללים מנחה מיד כעבור חצי שעה מחצות היום, ואם יתעכב לאומרים לבדו יפסיד תפלה בציבור, יאמר "פרשת התמיד" ו"פטום הקטורת" אחר תפלת המנחה. ואם קשה לו לאומרים אחר תפלת המנחה, יאמרם קודם התפלה בתוך חצי שעה שאחר הצות.